

KUVAIT

I. Az ország társadalmi gazdasági helyzete

1. Általános információk

Hivatalos megnevezés	Kuvait Állam
Államforma	sejkség
Főváros	Kuvaitváros
Terület	17 820 km ²
Népesség	2 691 158
Nemzetiségi megoszlás	kuvaiti (45%), egyéb arab (35%), dél-ázsiai (9%), iráni (4%), egyéb (7%)
Vallási megoszlás	muszlim (85%, ennek 70%-a szunnita, 30%-a síita), egyéb (15%)
Hivatalos nyelv	Arab
Beszélt nyelvek	arab, angol
Klíma	száraz, sivatagi
Államfő	Amir Sabah al-Ahmad al-Jabir al-Sabah
Miniszterelnök	Nasir Muhammad al-Ahmad al-Sabah
Hivatalos pénznem (kód)	Kuvaiti dinár (KWD)
Jelentősebb városok	Dshalib as-Shuyuch, as-Salimiyya

2. Főbb gazdasági mutatók, a gazdaság szerkezete, főbb ágazatok

Kuvait főbb gazdasági mutatói

		2006	2007	2008
A GDP értéke folyó áron	Mrd USD	103	116	158
A GDP növekedése változatlan áron	%	8,0	12,6	6,32
Egy főre jutó GDP folyó áron	Ezer USD/fő	20,3	48,2	55,9
Infláció	%	3,1	4,5	6,5
Munkanélküliségi ráta	%	2,2	2,2	2,2
Folyó fizetési mérleg egyenlege	Mrd USD	40,8	51,0	20,8
Költségvetés egyenlege a GDP %-ában	%	39,6	43,9	13,1

Forrás: Central Bank of Kuwait, Index Mundi

2008-ban a GDP növekedése 4,7%-ra lassult a 2007-es 12,6%-ról. Az ütem csökkenésének hátterében az elmaradt fejlesztések, illetve a 2008 első feléig 140 USD-ig emelkedő hordónkénti olajárak 2008 év végére bekövetkezett látványos visszaesése állnak, ami a kitermelés visszafogását, a hazai beruházások elhalasztását és a lakossági fogyasztás visszaesését hozta magával. A folyó fizetési mérleg egyenlege - az olajexportnak köszönhetően – hagyományosan pozitív, 2007-ben 51 milliárd USD-t, 2008-ban a kedvezőtlen gazdasági fordulatnak köszönhetően 20,8 milliárd USD-t tett ki. Kuvait a világ egyik leggazdagabb kisállama, ahol az egy főre eső GDP folyó áron (az ENSZ hivatalos statisztikája szerint) 2007-ben 48 183 USD volt, amely 2008-ban a magas olajárak és a dollár gyengülése következtében 55 900 USD-re emelkedett. Kuvait jóléti állam, s a magas GDP valójában az állampolgároknak visszaosztott olajjövedelem.

A kuvaiti GDP-ben a mezőgazdaság 0,3%-ot, az ipar 52,4%-ot, a szolgáltató szektor pedig 47,3%-ot képvisel. Az infláció 2008 közepén 10,1%-ra emelkedett, amelynek hátterében elsősorban a globálisan emelkedő élelmiszerárak, az erős hazai kereslet, a gyenge dollárnak köszönhető importált infláció, az ingatlanpiaci árak gyors emelkedése, s ennek részeként a lakásárak évi 10%-ot meghaladó drágulása, valamint az állam folyamatos pénzosztogatásai álltak. A világgazdasági válság kiterjedésével az infláció enyhe csökkenésnek indult, és év végére elérte a 9%-ot, a 2008-as éves átlag így is 6,5%.

Kuvait gazdasága teljes mértékben az olajipartól függ. Az olajból származó bevétel képezi az állami jövedelem 80%-át. Gyártóipara is az olajiparra épült olajfinomítás és olajszármazékok feldolgozása. Az elmúlt évek folyamatosan emelkedő olajárak óriási extra bevételekhez juttatták az országot, amely működését túlnyomórészt az olajbevételekből finanszírozza. Kuvait gazdasági kilátásai a többi Öböl-országhoz hasonlóan egyetlen tényezőtől, az olaj árának alakulásától függenek. A Világ ma ismert olajkészleteinek több mint 40%-a az Öböl térségében található, amely régió ma a világtermelés mintegy 22%-át biztosítja.

Mivel Kuvait nem rendelkezik termőterülettel, illetve öntözésre alkalmas vízzel, továbbá éghajlata sem kedvező, ezért mezőgazdasága nem számottevő. Ennek ellenére a kormány nagy erőfeszítéseket tesz a mezőgazdaság fejlesztésére, folyamatosan támogatva az ágazatban dolgozókat annak érdekében, hogy bizonyos szinten csökkentse az ország élelmiszerfűggőségét.

Kuvaitban jelentős mennyiségű pénzt csoportosítanak át az olajszektorból más hazai ágazatokba, ami lökést adott az építőiparnak. Ez együtt járt a hitelezés felfutásával és így a bankszektor is kimagasló eredményeket ért el.

A pénzügyi válság következtében a Kuvaitban regisztrált, mintegy 99 befektetési társaság – amelyeknek legalább a fele tőzsdei társaság – 2008 második felében közel 32 Mrd USD veszteséget halmozott fel befektetési és finanszírozási tevékenységében. A válság elleni lépésként a Kuvaiti Központi Bank (CBK) fokozatosan leértékelt a dinárt a dollárral és az euróval szemben, így megnőtt az USD-ben számított olajbevételek (hazai valutában számítva). Emellett a CBK 2008 októbere óta 2009 májusában 250 bázisponttal 3,0%-ra csökkentette az irányadó kamatlábát, továbbá a Kuvaiti Befektetési Hatóságon (Kuwait Investment Authority, KIA) keresztül eddig közel 5 Mrd USD-t pumpált a kuvaiti tőzsdébe. Veszteségeik hatására a bankok és pénzügyi társaságok aktivitásukat minimálisra szorították, egyébként jelentős tartalékaikból nem végeztek újabb kihelyezéseket. 2009. március 26-án a kuvaiti kabinet elfogadta az 5,2 Mrd USD értékű gazdasági mentőcsomagot. A csomag célja a gazdaság élénkítése, de nem az infrastruktúra fejlesztésén keresztül, hanem a bankok hitelezési tevékenységének beindításával.

Mint mindig, Kuvait a 2008/2009-es pénzügyi évben is alulbecsülte bevételeit és túlbecsülte kiadásait. A költségvetési többlet 20,826 Mrd USD-t ért el szemben a 25,4 Mrd USD-s eredetileg tervezett hiánnyal. A többlet tíz százaléka a Jövő Generáció Alapjába került az olaj utáni időszakra való felkészülés jegyében további befektetések céljából. A 2009/2010-es évet 14 Mrd USD-s deficittel tervezik, amelynek háttérében 41%-os olajbevétel csökkenést valószínűsítene.

3. Külkereskedelmi tendenciák, külkereskedelmi statisztika, főbb partnerek, főbb import termékek

Kuvait külkereskedelmi forgalma

		2006	2007	2008
Export	Mrd USD	56,1	59,6	71,2
Import	Mrd USD	19,1	17,7	26,5

Forrás: Central Bank of Kuwait, Index Mundi

2009. március 31-én véget érő 2008/2009-es pénzügyi évben az exportbevételek mintegy 71,2 Mrd USD-t értek el. Az export bevételek mértéke elsősorban az olajár alakulásától függ, a teljes export több mint 90%-át az olajexport adja.

A 2008-as import 26,54 Mrd USD-t tett ki, amelynek háttérében részben a nyersanyag, élelmiszer és gépi berendezések árának a 2008/2009-es pénzügyi év során tapasztalt emelkedése áll. Jóllehet az ország gyakorlatilag mindenből behozatalra szorul, az olajexport nagyságának köszönhetően kereskedelmi mérlege 44,7 Mrd USD többletet mutat.

Legfontosabb exportpiacok: Japán (20,9%), Dél-Korea (15,3%), USA (12,6%), Szingapúr (11,5%) és Pakisztán (4,0%).

Kuvait importjában az EU országok részesedése továbbra is a legmagasabb, 35,5 %. Ezt követi az USA (12,7%), Japán (7,9%), Kína (6,0%) és Szaúd-Arábia (5,5%). Az arab országok az importból összesen 14,3%-kal, ezen belül az ÖET országok 9,7%-

kal részesedtek. A legfontosabb import termékek: élelmiszer, járművek, járműalkatrészek, textil, építőanyagok.

Kuvait az ÖET tagországok közül a harmadik legnagyobb élelmiszer-importőr. Mivel a hazai termelés meglehetősen korlátozott, gyakorlatilag mindenből behozatalra szorul. A gyorsan növekvő lakosság ételmezése miatt az élelmiszerkereskedelem az olajipar után a legfontosabb üzleti ágazat. Legnagyobb élelmiszerszállítói az Egyesült Államok, Szaúd-Arábia, Libanon, Egyiptom, India és az EU. A legfontosabb láncolatok (Sultan Centre, Carrefour, Coops) az élelmiszer-kereskedelem központjai.

Kuvait gazdasága relatíve nyitott, és jó lehetőségeket biztosít a szabad kereskedelem számára. Kuvaitban szabad a pénzáramlás, és Izrael kivételével, minden országgal kereskedik. Az ÖET által létrehozott egységes vámtarifa rendszernek köszönhetően a vámövezeten kívülről behozott áruk esetében a vám általában nem haladja meg az 5%-ot. A dohány és cigaretta vámja 100%, míg számos, elsősorban élelmiszeripari készítmény teljesen vámmentes. A behozott árukra nem vonatkoznak mennyiségi vagy egyéb megszorítások, viszont meg kell, hogy feleljenek a kuvaiti szabványoknak.

A 2007. december 13.-án tartott dohai ÖET-csúcson született döntés szerint 2008. január 1-től megalakult az ÖET Közös Piac, illetve létrehozták a vámuniót, melynek célja a tagországokon belüli kereskedelmi tevékenység szabadabbá tétele, a vállalkozások saját jogon történő piacra lépése, továbbá a munkavállalók szabad mozgása. A tényleges funkcionálás megkezdéséig azonban még számos területen harmonizációt kell végrehajtani.

2009. június 22-én Norvégiában az ÖET és az EFTA tagországok aláírták az ÖET-EFTA Szabadkereskedelmi Egyezményt, amelynek célja a hat Öböl-ország, illetve Norvégia, Izland, Svájc és Liechtenstein között a kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok erősítése. A megállapodás lefedi a kereskedelem, a szolgáltatások, a szellemi tulajdon, állami közbeszerzések, békítő eljárások, kölcsönös befektetések területét, valamint a kétoldalú áruforgalom esetében a vámtarifa csökkentését. Ezzel szemben 2008 decemberében váratlanul megszakadt az EU-ÖET szabadkereskedelmi egyezmény aláírásának előkészítési folyamata.

4. Tőkeáramlás, főbb partnerek

Kuvait adott évi működő-tőke importja/exportja (M USD)

		2006	2007	2008
Közvetlen külföldi működő-tőke import (flow)	M USD	1,0	n.a.	0,9
Közvetlen működő-tőke export (flow)	M USD	n.a.	n.a.	24,2

Forrás: Central Bank of Kuwait, Index Mundi

A kuvaiti kormányzat külföldi befektetési politikája közvetlen működőtőke beruházások megvalósítására, elsősorban saját kőolaj-feldolgozó kapacitás, illetve benzinkút-hálózat (EU országok, Thaiföld) létrehozására irányul, amelyet a Kuwait Investment Authority (KIA) bevonásával folytat. Jelentősek a kuvaiti ingatlan és tőzsdei befektetések.

II. Magyarország és Kuvait gazdasági kapcsolatai, külkereskedelem, tőkeáramlás

Magyarország hagyományosan megbecsült gazdasági partnernek számít. A magyar-kuvaiti gazdasági kapcsolatok több mint három évtizedes múltra tekintenek vissza. A jelentős mobiltelefon exportnak, a schengeni információs rendszerhez való csatlakozásnak, valamint a gyógyturizmusnak köszönhetően Magyarország a rendszerváltást követően a gazdasági kapcsolatokban beállt csökkenő érdeklődés után fokozatosan szerzi vissza népszerűségét.

A magyar-kuvaiti külkereskedelem áruszerkezete (M USD)

	Kivitel		Behozatal		Egyenleg	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Összesen	77,3	113,6	0,0	0,1	77,3	113,4
Élelmiszer, ital, dohány	1,0	2,1	0,0	-	1,0	2,1
Nyersanyagok	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0
Energiahordozók	0,6	0,6	-	0,0	0,6	0,6
Feldolgozott termékek	3,1	3,2	0,0	0,0	3,1	3,2
Gépek, gépi berendezések	72,6	107,7	0,0	0,1	72,6	107,5

Forrás: KSH

Értékváltozás és a forgalom megoszlása 2008-ban (%)

	Index 2008/2007		Megoszlás (2008)	
	Kivitel	Behozatal	Kivitel	Behozatal
Összesen - Termék	146,9	4973,0	100,0	100,0
Élelmiszer, ital, dohány	196,5	-	1,8	-
Nyersanyagok	148,6	-	0,0	-
Energiahordozók	108,4	-	0,5	4,0
Feldolgozott termékek	105,0	360,0	2,8	2,1
Gépek, gépi berendezések	148,3	6565,2	94,8	93,8

Forrás: KSH

Magyarország és Kuvait között a kétoldalú kereskedelem egyértelmű magyar aktívumot mutat. 2008-ban a teljes export összege elérte a rekordnak számító 113,6 millió USD-t, amely 47%-kal magasabb a 2007. évi 77,3 millió dollárnál. Legjelentősebb export termékek 2008-ban is a mobiltelefonok, az élelmiszerek, az elektromos izzók és az alkatrészek voltak. Importunk elhanyagolható.

A kuvaiti állami és magán befektetői társaságok intenzíven érdeklődnek a kelet-közép-európai térség befektetési lehetőségei iránt. Magyarországon kiemelten a mezőgazdasági és egészségügyi együttműködési befektetési lehetőségek iránt érdeklődnek.